Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

Далучайся!

БЕЛАРУСКІЯ ПРЫМАЎКІ
Лепш паважаць, чым зняважаць

№ 1 (335) СТУДЗЕНЬ 2023 ГОДА

АД РЭДАКЦЫІ

«З НОВЫМ ГОДАМ, СЯБРЫ. МІРУ, СВАБОДЫ, СПРАВЯДЛІВАСЦІ!»

Напярэдадні Новага году рэдакцыі беларускіх рэсурсаў віншавалі сваіх чытачоў шчырымі словамі надзеі на мір у 2023 годзе. Прапануем вам падборку віншаванняў з трох беларускіх парталаў з матэрыяламі якіх вы сустракаліся на старонках нашага сайта найбольш часта: «Будзьма», «Салідарнасць», «Новы Час».

Дарагія сябры! Віншуем вас з Новым годам!

Жадаем вам і вашым блізкім добрага здароўя, добрых навінаў і добрых падзеяў. Няхай надыходзячы год стане годам спраўджвання вашых самых смелых мар і надзей.

Каляды і Новы год — час, калі ахвотна верыцца ў цуды. Насамрэч самыя сапраўдныя цуды — гэта праяўленні нашай любові, клопату і спагады да тых, хто побач з намі. Дык няхай кожны дзень вашага жыцця будзе напоўнены такімі цудамі! Памятайма, свята абавязкова перамога цемру. І ў набліжэнні гэтае перамогі, жадаем кожнаму захаваць свой унутраны агеньчык свято!

Дзякуй, што вы з намі, што ўвесь няпросты год давалі нам сілы і матывацыю працаваць актыўней на супольную карысць.

Будзьма беларусамі і будзьма разам!

(скарочана)

budzma.me

Поўнасцю на сайце: haradok.info

ВОСТРЫ РАКУРС

ПРА ІСТОТНЫЯ СТРАТЫ ЦЕПЛАЭНЕРГІІ НА ГАГАРЫНА

Кацельная ў Гарадку праз няякасную тэрмаізаляцыю трасы увесь час будзе грэць і паветра? Такое пытанне ўзнікае, калі штогод назіраеш прагрэў зямлі, там дзе ідзе цеплатраса напрыканцы Гагарына.

Узмацніўшыяся перад Калядамі маразы падштурхнулі падрыхтаваць матэрыял пра якасць цеплатрасы ў мікрараёне вуліцы Гагарына. Гэта якасць непасрэдна залежыць ад прафесіяналізму пры выкананні рамонтных прац як у летні час, так і пры аварыйных паломках трасы. Якія самыя відавочныя кропкі страт цеплыні на Гагарына? А як з падобнымі кропкамі ў вашым мікрараёне?..

Найбольшае месца, дзе моцна грэецца паветра і не маецца снегу і ў траскучыя маразы, ляжыць непасрэдна каля цеплапункта.

Яшчэ дзве кропкі абагрэва паветра, каля дзіцячага садка № 3. Бацькі, якія водзяць дзяцей у садок, зімой бачаць гэтыя месцы пастаянна.

Ведаюць пра яго і каты, якія любяць грэцца на чыгунным люку.

Выклікае пытанне таксама якасць цеплаізаляцыі труб, па якіх цяпло падаецца да цеплапункта.

Перад 25 снежнем на Каляды быў прарыў цеплатрасы, каля дарогі, на шляху ў мікрараён. Камунальнікі аператыўна ліквідавалі прарыў і цяпло пайшло ў мікрараён. Але да гэтага часу на паверхні бачацца трубы трасы. Мо так і трэба?

(працяг на стар. 2)

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

ФІНАНСЫ

ПРАТЭРМІНАВАНЫЯ ЗАПАЗЫЧАНАСЦІ ПАВЯЛІЧЫЛІСЯ

Фінансавыя паказчыкі арганізацый Гарадоцкага раёна напрыканцы года значна пагоршаліся ў пратэрмінаваных запазычанасцях.

Нацыянальны статыстычны камітэт Беларусі апублікаваў статыстычныя даныя развіцця краіны за 11 месяцаў гэтага году. Фінансавыя паказчыкі арганізацый Гарадоцкага раёна істотна горш чым у суседзяў з Шумілінскага раёна, дзе таксама маюцца праблемы. Што стала горш і дзе нейкі прагрэс у фінансах гарадоцкіх арганізацый?

Спачатку пра самыя кепскія паказчыкі, каб потым распавесці пра штосьці пазітыўнае.

Найбольш істотна вырасла пратэрмінаваная дэбіторская запазычанасць за 11 месяцаў гэтага году. Гэта значыць, што з арганізацыямі нашага раёна сталі горш разлічвацца за прадукцыю, тавары і паслугі. Рост пратэрмінаванай запазычанасці адбыўся з 5 782 тыс. руб да 10 448 тыс. руб — на 80,7%.

У абсалютных лічбах яшчэ больш вырасла пратэрмінаваная крэдыторская запазычанасць арганізацый з 19 226 тыс. руб да 27 894 тыс. руб. Гэта амаль на 8,5 млн. руб або на 45,1%. Пры гэтым яшчэ больш вырасла запазычнасць за паліўна-энергетычныя рэсурсы з 2 796 тыс. руб да 4 619 тыс. руб — на 65,2%. Гэта значыць, што ацяпленне ў раёне робіцца ў пратэрмінаваны доўг, як і іншае спажыванне паліва ў арганізацыях на транспартныя сродкі.

Арганізацыі раёна прадаюць сваю прадукцыю і паслугі ў мінус для сябе. Пра гэта сведчыць адмоўная рэнтабельнасць прадаж як стала –2% з мінулагодняга перыяду ў 3,0%. Але на дзіва тады страты арганізацый дасягулі 2 208 тыс. руб, а ў гэтым годзе пры мінусавой рэнтабельнасці толькі –950 тыс. руб.

Ды і колькасць стратных арганізацый, якія абследуюцца, павялічылася з 33,3% да 41,7%.

А пазітыўным з'яўляецца то, што пратэрмінаваная крэдыторская запазычанасць па крэдытах і займах за 11 месяцаў засталася амаль на тым жа ўзроўні з 2623 тыс. руб вырасла ўсяго толькі на 31 тыс. рубл.. Пры гэтым пратэрмінаваная запазычанасць па падатках і зборах, сацстраху і забеспячэнню зменшылася з 491 тыс. руб. да 415 тыс. руб на 18%.

У суседнім Шумілінскім раёне, дзе істотна менш насельніцтва на тысяч 5, а занятых у эканоміцы менш толькі на 606 чалавек, прынцыпова іншая сітуацыя з фінансамі арганізацый.

Па-першае арганізацыі маюць прыбытак каля 4 млн. рублёў і станоўчую рэнтабельнасць пры наяўнасці толькі адной стратнай арганізацыі.

Па-другое, арганізацыі зменшылі пратэрмінаваную дэбіторскую запазычанасць, а не павялічылі яе.

Праўда дапусцілі рост пратэрмінаванай крэдыторскай запазычанасці на 8,2 млн. рублёў. Але гэта крыху менш чым у Гарадоцкім раёне.

У выніку сярэдні заробак па раёну вышэй, чым у нас і адпаведна вышэй да сярэдняга ў вобласці: у нас — 81,3%, у суседзяў — 96,1%. Адпаведна ў нас рэальны заробак менш чым быў год назад на 1,6%, а на Шумілінщыне вырас на 1,2%.

Але гэтыя лічбы яшчэ не могуць даць ўяўленне, аб тым крызісе, які можа напаткаць нас у наступным годзе. Сёння давялося пабачыць каўбасную прадукцыю Аршанскага мясакансервавага камбіната, якая была ў цэлафане, а не ў сучаснай еўрапейскай упакоўцы. Мусіць такое настала імпартазамяшчэнне. Што будзе далей?..

Л. Антонаў

Паводле: belstat.gov.by

ВОСТРЫ РАКУРС

(пачатак на стар. 1)

Якасьць цеплатрасы выклікае пытане і да дому 30-б. Гэты кавалак трасы заменяўся ў верасні 2021 году, калі пачыналіся раннія маразы, пасля 30 гадоў эксплуатацыі. Тады аператыўна замянілі 50 метраў, але і на гэтым кавалку траса цяпер цяпло зганяе снег з зямлі.

Усе гэтыя недапрацоўкі і хібы вядуць да марнага выкарыстання паліва і змяншэння цяпла ў нашых кватэрах. Колькі пры гэтым страчваецца цеплаэнергіі і адпаведна каштоўнага паліва газавай кацельнай кіраўнікі камунальнікаў не кажуць. Але відавочна, што рабіць сучасныя цеплатрасы па еўрапейскіх стандартах, як у мікрараёне Гагарына, так і ў Гарадку, ды і на Віцебшчыне, у сёняшніх умовах хутчэй за ўсё не атрымаецца.

Але ці здолеюць камунальнікі ліквідаваць відавочныя страты цеплаэнергіі на цеплатрасах у Гарадку пакажа час. Гатоў абмяркоўваць гэту тэму з кампетэнтнымі спецыялістамі.

А як, шаноўныя чытачы, з падобнымі кропкамі ў вашым мікраараёне?.. Пытанняў няма?...

Лявон Гаравы
больш фота на сайце: haradok.info

АНАМАЛІЯ

УПЕРШЫНЮ Ў СТУДЗЕНІ РАЗЛІЛАСЯ ГАРАЖАНКА

Напачатку новага 2023 году ўпершыню адбыўся студзеньскі разліў Гаражанкі, які мацней разліву ракі чым па вясне. З 3 студзеня магчыма назіраць высокі узровень вады ў Гаражанке, якая выйшла з берагоў, як па вясне.

Адразу стаў паралізаваны рух праз пешаходны мост на вуліцу Зарэчанскую. Гэта мост бурлівай вадой амаль скрыты па поручні.

А разліў Гаражанкі тут нагадвае шырыню Дзвіны ў Віцебску.

Другім закрытым пешаходным мастом стаў пераход да СШ №2 г. Гарадка. Добра, што зараз канікулы і яшчэ не трэба рухацца ў школу.

Шматлікія качкі, вымушаны быць на беразе, пакуль рака бурліва нясе свае воды ў Лугавое возера.

Пешаходны мост яшчэ бачны, але яго мо і далей будзе хаваць вада.

Надыходзячыя марозы могуць скаваць раку зусім нечакана. Так, як ніколі не бывала па вясне.

Таксама Гаражанка зімой выйшла з берагоў і на вуліцу Галіцкага. Тут магчыма праехаць праз аварыйны мост.

Дапаўняем наш учарашні рэпартаж разліву Усысы, якая ў межах Гарадка — Гаражанка, новымі фотафактамі з вуліцы Стараневельскай, якая зараз вуліца Галіцкага. Таксама пішам пра сітуацыю з аварыйным мастом, які магчыма і не аварыйны.

У сераду 4 студзеня зімовы, як па вясне, разліў Усысы ў Гарадку працягваўся. Наш рэпартаж быў бы не поўны, калі б не паведамілі чытачам пра сітуацыю на пачатку вуліцы Галіцкага, дзе цячэ Усыса.

Да рэкорднага разліву Усысы, калі ў ранейшыя часы на вуліцы Стараневельскай, вада даходзіла да месца, дзе раней быў ганчарны цэх, справа не дайшла. Але ў бок ганчарнага цэху вада пайшла.

Ды і на самой вуліцы Галіцкага вада заліла метраў 200, што бачны толькі электрычныя слупы.

Таксама каля дома Галіцкага 3-а Гаражанка ўтварыла невялікія выспы каля берагу, дзе бачны стадыён.

Ды і далей каля гэтага дому ўтвораны выспы каля хляўчукоў, што за межамі дротавага плота.

Але гэтыя разлівы ракі не перашкаджаюць аўтааматарам, каму трэба дабірацца карацейшым шляхам у цэнтр, праз былую каменку. Знак забароны праезду дзейнічае, але калі трэба, то і магчыма скараціць шлях з цэнтру або ў цэнтр. Асабліва, калі жывёце ў мікраараёне вуліцы Галіцкага.

Што датычна рамонта маста, то пакуль на гэты год запланавана складанне толькі праекту рамонту. А сам рамонт запланавалі на 2024 год і ніякі Дзень пісьменства пакуль рамонт не наблізіць.

Л. Антонаў

ЗАТАПЛЕННЕ СУТАРЭННЯЎ ДАМОЎ

2 студзеня 2023 году для жыхароў шматкватэрных дамоў Гарадка пачалося з эвакуацыі гародніны з сутарэнняў (падвалаў). Колькі працягнецца ліквідацыя затаплення ліўнёвымі водамі сутарэнняў? Ці ператворацца падвалы ў коўзанкі, бо ідуць маразы?

Хуткае таянне снега і дажджы ў навагоднія святы выклікалі надзвычайнае становішча ў сутарэннях па Гарадку. Раніцай патэлефанавала суседка і паведаміла пра затапленне сутарэння нашага дома на Гагарына. Спроба адразу ў 10.10 патэлефанаваць ў 115 стала паспяховай на 4-й хвіліне. Паведамілі дыспетчару, што яшчэ ўчора каля 19 гадзінаў быў званок пра затапленне сутарэння нашага дому і ніякіх мер яшчэ не прынята. Адказалі, што мы ў чарзе, але не ўдакладнілі які нумар чаргі.

Само ж сутарэнне сёння даступна толькі ў гумавых ботах. Ліўнёвая вада запоўніла яго поўнасцю.

Сусед, які даставаў у кватэру цыбулю з падвала, паказаў на боце метку вады каля 25 сантыметраў.

Зараз шмат хто з суседзяў падымае ў кватэры бульбу, цыбулю, моркву і г.д..

Па нашай інфармацыі падобная сітуацыя сутарэнняў і ў шматлікіх дамах на Баграмяна і іншых дамах шматкватэрнай забудовы па Гарадку.

Камунальныя службы спрабуюць ліквідаваць затапленне сутарэнняў— прачысціць ліўнёўкі. Толькі камунальных аўтамашын для масавай і хуткай ліквідацыі НЗ ў Гарадку не хапае. І калі яна дойдзе да Гагарына пакуль не вядома.

Такі не зусім святочны выхадны дзень атрымаўся для многіх жыхароў Гарадка. Ды і што будзе з сутарэннямі калі з серады будзе істотны мароз ?

Спадзяемся, што бліжэйшым часам камунальнікі прачысцяць ліўнёўку на Гагарына і іншых мікраараёнах і атрымаецца хутка вернуцца да звычайнага жыцця без коўзанак у сутарэннях.

Дапоўнена. *На доме 30-б адкуль было некалькі званкоў на 115 камунальнікі адкачалі ваду ўчора каля 15 гадзін. І з сутарэння вада пачала сыходзіць і сёння раніцай сышла. Дзякуй камунальнікам за аператыўнасць.*

Спадзяемся, што і на іншых дамах у Гарадку сітуацыя нармалізавалася да надыходзячых марозаў.

Лявон Гаравы
Фота на сайце: haradok.info

ЗДАРЭННЕ

ЦЯГНІК СУТЫКНУЎСЯ З МАШЫНАЙ

6 студзеня каля 9:15 паблізу пасёлка Езярышча на рэгуляваным пераездзе грузавы цягнік сутыкнуўся з аўтамашынай «Форд Транзіт», паведамляе тэлеграм-канал Віцебскага УУС. У аўтамабіле ехала сямейная пара.

Аказалася, што прама на пераездзе ў аўтамабіля здарылася паломка. Кіроўца і яго жонка выйшлі з машыны. Пакуль жанчына шукала дапамогу ў пасёлку, мужчына заставаўся каля аўто.

У гэты час на закругленні чыгуначных шляхоў паказаўся грузавы цягнік. Машыніст не адразу заўважыў аўтамабіль. Нягледзячы на ўсе меры, пазбегнуць сутыкнення з бусам не ўдалося.

Пацярпелых няма.

Затрымка руху цягніка склала 3 гадзіны 34 хвіліны.

Л. Антонаў

РАДАВОД

НАВОШТА ВЕДАЦЬ СВОЙ РОД

У Гарадку абмеркавалі як і навошта займацца генеалогіяй. Тры публікацыі пра сустрэчу ў райбібліятэцы.

«Чарговая калядная сустрэча клуба аматараў праваслаўнай гісторыі «Светач» пры кафедры праваслаўнай літаратуры «Практычная генеалогія» прайшла 3 студзеня ў чытальнай зале.

Краязнаўца-аматар Ігар Мікалаевіч Лагуноў у сваім выступе даў практычныя парады як пачаць генеалагічныя пошукі, якія існуюць архівы, якая там захоўваецца інфармацыя, як ёй карыстацца.

Таксама сярод выступоўцаў былі: начальнік аддзела ідэалагічнай працы, культуры і па справах моладзі Святлана Віктараўна Мазжарава, клірык храма Святой Жываначальнай Тройцы іерэй Уладзімір Дагодзька і старшыня Гарадоцкай раённай арганізацыі «БелТІЗ» Вячаслаў Аляксандравіч Ільін.

Падчас збораў удзельнікі задавалі пытанні выступоўцам, абменьваліся сваімі разважаннямі, практычнымі рэкамендацыямі ў даследаванні гісторыі сваёй сям'і і радаводу, а таксама дзяліліся досведам выхавання дзяцей на прыкладах сямейнай гісторыі.

Городокская Центральная-Библиотека (vk.com)

На Кафедры Праваслаўнай літаратуры Цэнтральнай бібліятэкі г. Гарадка адбыўся чарговы збор клуба аматараў духоўнай гісторыі Гарадочыны па тэматыцы «Праваслаўная генеалогія», паведамляе telegram-канал «Гарадоцкі раён. Афіцыйна».

Ці ведаем мы імёны і лёсы сваіх прадзедаў і прабабуль, свой радавод, з чаго можна пачаць даследаванне гісторыі сваёй сям'і? Гэтыя і многія іншыя пытанні, якія датычацца генеалагічных даследаванняў, асвятлялі ў сваіх выступленнях удзельнікі сходу, абменьваліся сваімі разважаннямі, практычнымі рэкамендацыямі і вопытам у даследаванні гісторыі сваёй сям'і і радаводу.

Удзельнікі сустрэчы выказалі агульную думку, што працэс вывучэння сямейнай гісторыі — вельмі займальны і цікавы занятак, які да таго ж садзейнічае ўмацаванню сямейных і роднасных сувязей. Гэта спрыяе духоўнаму ўзрастанню асобы, умацаванню сям'і і самасвядомасці нацыі ў цэлым.

Гарадоцкі веснік garadvest.by

Пераклад на родную мову зроблены рэдакцыяй, бо нашы радаводныя карані з зямлі беларускай, а не з польскай ці з расейскай.

«Учора папрысутнічаў на размове ў бібліятэцы, дзе абмяркоўвалі пытанне пра геніялогію роду. Была толькі расейская гаворка ад праваслаўных, што рашыў па-беларуску не казаць пра радавод.

Між тым тэма важная, бо радаводнае дрэва варта мець у кожный сям'і. Яшчэ з 80-х гадоў Уладзімер Арлоў увёў ва ўжытак легенду крывічоў аб выгнанні з роду, якому падлягаў малады чалавек, калі не ведаў свой род да пятага калена па мячу і па кудзелі...

Ды і кнігу адмысловую «Адкуль наш род» У. Арлоў выдаў у 1996 годзе, дзе распавёў пра наш беларускі народ з яго гісторыяй і героямі розных шляхецкіх радоў, для маленькіх беларусаў напісаў.

А Генадзь Кісялёў выдаў у той час сваю кнігу "Радаводнае дрэва« пра асобныя эпізоды радаводаў беларускіх пісьменнікаў з 19 стагоддзя і г.д..

Сёння ў беларускіх школах дзецям таксама кажуць, што варта ведаць сваіх дзядоў і прадзедаў. І маюцца ў байнеце рэсурсы, якія спрыяюць веданню радаводнага дрэва і г.д.... Было бы толькі жаданне і час для веданне свайго роду да пятага калена.

Вынікам жа размовы краязнаўца Ігара Лагунова, які шмат шукае першакрыніц пра родны край і свой род, магла бы быць прапанова і далей адмыслова праводзіць сустрэчы аматараў сваіх радаводаў і прадстаўленне іх на сустрэчах і г.д....

Леонид Горовой (vk.com)

Л. Антонаў

БЕЛАРУСКАСЦЬ

НОВАЯ «СПРАВА НАЦЫЯНАЛІСТАЎ»? ШТО ЗАКІДАЮЦЬ ПАЎЛУ БЕЛАВУСУ

Следчы камітэт расказаў пра абвінавачванні, якія закідаюць стваральніку «Арт Сядзібы» і крамы symbal.by Паўлу Белавусу. Тое, як пра гэтыя абвінавачванні напісала БелТА, больш падобна на рыторыку сталінскіх часоў, піша Сяргей Пульша ў «Новым Часе». Нас ізноў чакае «справа нацыяналістаў»?

Начальнік упраўлення Следчага камітэта па Мінску Сяргей Паско распавёў, што Белавус «на працягу дзесяці гадоў вёў актыўную дзейнасць, накіраваную на змену дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам». «У 2011 годзе абвінавачаны для пошуку аднадумцаў пачаў трансліраваць патрэбную яму інфармацыю ў масы. Пад выглядам культурна-гістарычнага развіцця ў розных агульнадаступных сацыяльных сетках і на сайтах ён распаўсюджваў ідэі беларускага нацыяналізму, мэтай якіх з'яўлялася змена дзяржаўнай улады ў Беларусі».

«Ідэі беларускага нацыяналізму» — гучыць даволі цікава, асабліва «пад выглядам культурна-гістарычнага развіцця». Падаецца, пад гэтым следчыя разумеюць дзейнасць «Арт-Сядзібы», якая сапраўды генерыравала багата ідэй нацыянальнага адраджэння.

Як улада падхоплівала «нацыяналістычную дзейнасць»

Пачыналася «Арт Сядзіба» з невялічкага моўна-дыскусійнага клуба, памяшканне якога было знята ў завода «Гарызонт». Першы ціск на арганізацыю пачаўся менавіта з пазбаўлення гэтага памяшкання. За 2012 год Мінгарвыканкам тройчы адмовіў у прадастаўленні памяшкання «Арт Сядзібе». Што нарабіла ініцыятыва? Проста давала пляцоўку для публічных лекцый, прагляду кінафільмаў, абмеркавання культурных падзей і прэзентацый. На іх у якасці гасцей запрашаліся аўтары і журналісты — менавіта гэта стала падставай для «занепакоенасці» ўлад.

Дарэчы, у тым жа годзе «Арт Сядзіба» атрымала прэмію Асамблеі няўрадавых дэмакратычных арганізацый Беларусі «Чэмпіёны грамадзянскай супольнасці—2012» у намінацыі «Адмова года».

Аднак больш «Арт Сядзіба» была знакамітая сваімі незвычайнымі прабеларускімі акцыямі, якія (о, божухна!) потым альбо падхопліваліся ўладай, альбо нават праходзілі сумесна з уладамі.

Самая вядомая ініцыятыва — «Дзень вышыванкі». Першапачатковая ідэя нарадзілася ў «Арт Сядзібы» і паспяхова прайшла на базе кірмашу ў Палацы мастацтваў. Але з 2016 года яе перахапіў БРСМ. І праводзіў не адзін раз ды з вялікімі размахам — на пляцоўцы каля Палаца спорту. Дайшло да таго, што ў БРСМе нават выдумалі «Вышываныча» — персанажа Тэлеграм-стыкераў «з нацыянальным каларытам», распрацаванага напярэдадні «Дня вышыванкі» 2018 года.

І гэта не адзіная ідэя, якую праўладныя актывісты «скамуніздзілі» ў «Арт Сядзібы». У снежні 2014 года ініцыятыва пачала раздаваць стужкі з беларускім арнаментам мінакам — акцыя прасоўвалася ў сацсетках з хэштэгам #беларускаястужка. За раздачу стужак нават затрымлівалі Паўла Белавуса, Франака Вячорку і фотакарэспандэнта Уладзя Грыдзіна.

А ў чэрвені 2015-га, пад чарговыя выбары Лукашэнкі, правапераемнікі камсамола прапанавалі сфатаграфавацца са стужкай з арнаментам або з чырвона-зялёнай стужкай і выкласці фота ў інтэрнэт пад хэштэгамі #вышыванка #выбары2015.

Звярніце ўвагу на год — наступны год пасля расійскага захопу Крыма і стварэння так званых «ЛНР» і «ДНР». Тады «георгіеўская стужка»ператваралася ў знак расійскай агрэсіі, і ўлады шалёна напружвалі мазгі, чым яе замяніць. БРСМ вырашыў «пазычыць» ініцыятыву «Арт Сядзібы», а стужка з яблыневай кветкай з'явілася пазней.

Апроч БРСМа, побач з Белавусам павінна сядзець і кіраўніцтва Федэрацыі футбола. Менавіта яно «спрыяла нацыяналістычнай дзейнасці», бо разам з «Арт Сядзібай» праводзілі конкурс «Мова — музыка — футбол». Больш за тое, ва ўмовах конкурсу выказвалася пажаданне, каб музыкі стваралі «песні па-беларуску з патрыятычным зместам, якія падымаюць дух, могуць гучаць на стадыёнах падчас футбольных матчаў»…

А арнамент на пакунках бабруйскага зефіру з азбукай арнаменту? А адпаведная прадукцыя ў «Камунаркі»? Усё гэта пайшло адтуль — з «нацыяналістычнай» цяпер «Арт Сядзібы».

Следчы камітэт наракае, што «Абвінавачаны (Павел Белавус — Рэд.) зарэгістраваўся ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка і заснаваў таварыства з абмежаванай адказнасцю (крама па анлайн і афлайн продажы тавараў), пасля чаго пачаў праводзіць розныя масавыя мерапрыемствы. Створаныя бізнес-праекты адкрылі прадпрымальніку новыя магчымасці. Паколькі Беларусь заўсёды знаходзілася ў цэнтры ўвагі на палітычнай арэне, хутка знайшліся тыя, хто быў гатовы спансіраваць развіццё яго антыдзяржаўнай дзейнасці. Фігурант падпісаў не менш за 12 дагавораў з рознымі замежнымі прадстаўнікамі і кампаніямі. З тых часоў экстрэмісцкая дзейнасць на тэрыторыі Беларусі набывала новыя абароты дзякуючы ўліванням з-за мяжы».

Зразумела, размова ідзе пра краму symbal.by — самы паспяховы нацыянальны праект. …«Антыдзяржаўную», па цяперашнім меркаванні СК, дзейнасць крамы падтрымлівалі дзяржаўныя прадпрыемствы. «Мы зрабілі бел-чырвона-белую стужку на дзяржаўнай фабрыцы, сцягі шыем таксама на фабрыцы, якая шые і чырвона-зялёныя. І шмат рэчаў мы стараемся рабіць унутры Беларусі, паказаць, што гэта рэальна, гэта магчыма», — зазначаў Белавус.

«Мы сваімі дзеяннямі хочам паказаць, што гэта не апазіцыйны, а нацыянальны сімвал, пад якім Беларусь атрымала незалежнасць, які ўсе павінны паважаць і ганарыцца ім. Калі мы запусцілі крамы і пачалі прадаваць сувеніры, да нас пачалі хадзіць дзяржаўныя СМІ, асабліва калі пачаўся бум з вышымайкамі. Прыходзіць БТ, у нас „Пагоня", сцягі. Пытаемся: „Вы будзеце ўсё гэта здымаць?" — „Ну, мы здымем тое, што нам трэба..." Пачалі нас запрашаць і на дзяржаўныя мерапрыемствы, гарадскую масленіцу, розныя фестывалі», — казаў Белавус у 2015 годзе.

Але не толькі дзяржпрадпрыемствы ды БТ з асобнымі арганізатарамі гарадскіх свят спрыялі той «антыдзяржаўнай дзейнасці». Увесь Мінгарвыканкам дазволіў самую маштабную нацыянальную падзею 2018 года — адзначэнне 100-годдзя ўтварэння Беларускай Народнай Рэспублікі.

На свята ля Опернага тэатра прыйшло каля 50 тысяч чалавек. І за гэта Белавус зноў быў узнагароджаны прэміяй НДА «Чэмпіёны грамадзянскай супольнасці».

Напэўна, менавіта гэта следчыя лічаць «стымуляцыяй варожасці суайчыннікаў у дачыненні да Радзімы»?..

На якую дзяржаву працуюць следчыя?

Пытанне толькі адно: калі вышэйпералічаная дзейнасць кваліфікуецца як «здрада дзяржаве» і называецца «антыдзяржаўнай», на якую тады дзяржаву працуюць следчыя? Ці сапраўды мову, культуру, беларускую сімволіку яны лічаць «нацыяналістычнай» і «антыдзяржаўнай»?

І яшчэ адна цытата ад Паўла Белавуса пра тое, для чаго ўся яго дзейнасць: «Для канчатковага фарміравання нацыі, як я праяваў, каб мы ўсё ж такі пачалі гаварыць „у нас у Беларусі", а не „как там у нас, у русских". Гэта трэба ўбіць людзям. Бо без гэтага не будзе сапраўднай дзяржавы, без гэтага ў нас у любы момант, калі прыйдуць тыя ж зялёныя чалавечкі, з'явіцца патэнцыйная пагроза, што ў нас будзе нешта такое, як з Украінай, з акупацыяй. Хоць мы нібы і хаўруснікі, і сябры, але ёсць гэтая пагроза. І важна хоць неяк паспрабаваць гэтую пагрозу паменшыць, у тым ліку і праз свядомасць».

Дык на якую дзяржаву працуюць следчыя?

(скарочана)

budzma.me

РАСІЯ

ЧЕГО НЕ ПОНИМАЮТ РОССИЯНЕ, ДЕКЛАРИРУЮЩИЕ ЛОЗУНГИ ТИПА «МОЖЕМ ПОВТОРИТЬ»

В 1945 году получилось же, почему же сейчас не получится? — пишет Дмитрий Чернышев.

В сорок пятом получилось только потому, что Америка с ее 50% мирового ВВП была на стороне СССР.

Процитирую Солонина: «Танк Т-34-85. Двигатель отлит из американского алюминия. Броня отлита на американских легирующих вольфраме и молибдене. Погон башни сделан на американском карусельном станке. Своих не было. 85-мм пушка рассверлена на американском оборудовании. Командир общался с подчинёнными по американской рации. Пушка стреляла снарядами, в гильзах которого американский порох. Латунная гильза сделана из американской латуни. В самом снаряде была американская взрывчатка. Резиновый бандаж на катках сделан с добавлением американского каучука. А так танк наш. А рядом с нашим танком шел американский Шерман».

У могучего Советского Союза на пике его развития было около 20% от мирового ВВП. И то пупок развязался в экономической гонке. У путинской России около 2% мирового ВВП. И доля эта быстро сокращается. Ни на одну страну в мире не было наложено такого количества санкций.

В 1980 году номинальный ВВП СССР был около в $1,2 трлн, а ВВП Китая — в $226 млрд. В пять с лишним раз больше, чем у китайцев. В 2017 российский ВВП приблизился к $1,6 трлн, а ВВП Китая — около $12 трлн. В семь с половиной раз меньше.

В 1990 году доля РСФСР в мировой добыче нефти составляла 16,2%, а газа — 29,8%, а по итогам 2015 года эти показатели снизились до 12,4 и 12,3%. Россия все проспала в экономической гонке.

Экономика России давно не представляет из себя ничего серьезного. Процитирую Иноземцева: По высокотехнологичному экспорту ($9,84 млрд в 2014 году) мы более чем втрое отстаем от в прошлом нищего Вьетнама ($30,86 млрд), от Сингапура — почти в 14 раз ($137,4 млрд), а от Китая ($558,6 млрд) — в 57 раз. В 2016 году Россия впервые экспортировала нефти и газа меньше (на $107,9 млрд), чем Китай — одних лишь мобильных телефонов (на $116,1 млрд).

Совокупные прямые инвестиции российских компаний за рубеж составляли в 2013 году $439 млрд — около 16% от китайских и менее 3,5% от европейских.

Слабая экономика = слабая армия. Тихоокеанский флот существенно уступает военно-морским силам одной Южной Кореи. Даже довоенный Черноморский флот был гораздо слабее турецкого флота. На всю Россию произведено всего несколько истребителей пятого поколения (включая прототипы). У американцев F-22 под двести штук. И F-35 — под две тысячи.

Производство танков Армата провалено. Производство ракет Сармат и Циркон провалено. Импортозамещение провалено. Практически ничего из заявленных разновидностей чудо-оружия не существует в действительности. 80% всех денег, выделенных на российский ВПК, разворовано.

Производительность труда в России находится на уровне стран третьего мира. Если в американской компании Lockheed Martin в год на одного сотрудника приходилось $407 тысяч выручки, то в российской ОАК этот показатель составлял 404 тысячи, но рублей.

Современная война — это война разведок. Запад знает о планах России все. Отслеживается каждый танк, каждый бензовоз и каждая группа военных. Это как играть в покер с открытыми картами против соперника, чьих карт вы не видите — безнадежно. Военная промышленность США и Европы быстро набирает обороты. Война превратится в избиение.

За Украину сегодня весь мир, за путинскую Россию — только Иран, Беларусь и Северная Корея.

Ничего россияне не смогут повторить. И это прекрасно. Победа путинской России стала бы катастрофой для всего мира.

gazetaby.info

АНАЛІТЫКА

ИТОГИ САМОГО ДРАМАТИЧЕСКОГО ГОДА В ИСТОРИИ НЕЗАВИСИМОЙ БЕЛАРУСИ

Политолог Валерий Карбалевич — о том, каким 2022 год оказался для нашей страны: «Перед угрозой войны меркнет неприятие диктатуры».

— Неожиданно прилетел «черный лебедь» в виде войны России против Украины, — пишет Карбалевич в Свободных новостях. — Это и стало основным фактором, повлиявшим не только на Беларусь, но и на всю международную политику. Но прежде всего, война уже оказала сильное воздействие на наш регион, на соседей.

Чем бы она ни закончилась, станет сильным катализатором деградации России. Развитие страны заблокировано на институциональном уровне. Путин, развязывая войну, хотел изменить правила функционирования системы международных отношений.

Они действительно меняются. Но не в пользу России. Время работает против Российской Федерации. Каждый день продолжения войны — это новый шаг к разрушению его прежнего статуса.

Война запустила процесс интеграции Украины в ЕС. Без войны такого шанса у Украины не было бы.

События этого года показали, что распад СССР не закончился, он продолжается.

О чем свидетельствует не только война в Украине, но и война между Азербайджаном и Арменией, между Таджикистаном и Кыргызстаном. Итогом войны в Украине станет дезинтеграция постсоветского пространства.

Как война в Украине повлияла на Беларусь?

Только в этом году стало понятно, что неразрешенность внутрибелорусского конфликта стало фактором, стимулирующим войну в регионе, обернулась втягиванием страны в глобальный геополитический конфликт.

Война создала вторую линию изоляции для режима Лукашенко. Первая появилась после 2020 года, когда Запад не признал Лукашенко президентом. А война превратила Беларусь, вместе с Россией, в международных изгоев.

Второй вызов, также явившийся следствием войны, — сужение суверенитета Беларуси, возрастание влияния России на нашу страну.

Война углубила раскол белорусского общества, но провела несколько другие линии раздела. Оказалось, что какая-то часть отрицательно относится к Лукашенко, но любит Путина. Война дополнила ценностный раскол геополитическим. Причем, исчезает середина, уменьшается количество неопределившихся, скукоживается доля сторонников нейтралитета Беларуси.

Логично, что тема безопасности вышла на первое место в массовом сознании, вытеснив другие вопросы, вокруг которых два года пылали страсти. Перед угрозой войны меркнет неприятие диктатуры.

И тут мы наблюдаем определенный парадокс массового сознания: Лукашенко, втянувший Беларусь в войну, удалось выступить для большинства белорусов гарантом мира.

Также выяснилось, что режим абсолютно не интересует бизнес-климат в стране. Хотя, казалось бы, властям нужны деньги в бюджете. Но власти совершенно не волнует, какой образ Беларуси создается на экономической карте мира. Правительство отказалось возвращать долги в валюте, создавая ситуацию дефолта. Лукашенко запретил иностранным собственникам выводить капитал за границу.

Важнейшим итогом года стала быстрая трансформация авторитарного режима в тоталитарный. Беларусь по многим показателям вернулась в СССР сталинских времен (беспредел карательных органов, огромные сроки заключения по «политическим» статьям). Из книжных магазинов стали изымать «неправильные» книги. Страна в шаге от костров из книг.

Именно по итогам этого года становится понятным, что Лукашенко никуда уходить не собирается. В пользу этого свидетельствует и беспощадный террор против своих оппонентов, усиленный к концу года, и культ личности вождя, который активно пропагандируется государственными СМИ.

Спираль белорусской драмы закручивается максимально жестко

«Филин»
gazetaby.info

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

СССР БЫЎ НАЗАЎЖДЫ, ПАКУЛЬ НЕ СКОНЧЫЎСЯ. ПАДСТАВА ДЛЯ ПЕРАДНАВАГОДНЯГА АПТЫМІЗМУ

Бессэнсоўна шукаць прычыны дэградацыі ў інтрыгах імперыялістаў. Дэградацыя ішла ад жыцця, у якім дзяржава рабіла выгляд, што плаціць, а «правільны грамадзянін» у адказ рабіў выгляд, што працуе. Увесь гэты цырк з коньмі на працягу дзесяцігоддзяў суправаджаўся абменам правільнымі словамі.

Тэма асобы палітыка як выдуманай сутнасці была закранута ў папярэднім артыкуле. Прашу прабачэння за самацытаванне, але без яго не абысціся: «...у кожнага медаля ёсць адваротны бок. Тыя, хто стварае выдуманую сутнасць палітыка, міжвольна ствараюць і выдуманую сутнасць народа. У выніку тое, што наверсе прымаюць за народ, аказваецца тульпай — гэта значыць, паранармальным аб'ектам, створаным сілай думкі».

Здзіўляцца гэтаму не даводзіцца, асабліва калі прыгадаць, што першая палова XX стагоддзя — гэта час панавання таталітарных ідэалогій: фашысцкай, нацысцкай і камуністычнай. Помнікі аднаму з заснавальнікаў апошняй усё яшчэ ўпрыгожваюць цэнтральныя плошчы беларускіх гарадоў.

У паэта Барыса Пастарнака ў паэме «Высокая хвароба» на тэму народа як выдуманай сутнасці ёсць геніяльныя радкі:

«Столетий завистью завистлив,
Ревнив их ревностью одной,
Он управлял теченьем мыслей
И только потому страной».

Ён — «правадыр сусветнага пралетарыяту» Уладзімір Ленін. Яму і дадзім слова: «Кожны агітатар павінен быць дзяржаўным кіраўніком, кіраўніком усіх сялян і рабочых у справе эканамічнага будаўніцтва» (03.11.1920).

Нескладана заўважыць, што назоўнікі «агітатар» і «кіраўнік» для «самага чалавечнага чалавека» з'яўляюцца сінонімамі. Таму цэнтральнай задачай усіх таталітарных рэжымаў робіцца задача па фарміраванні «правільных грамадзян», здольных крочыць у адзіным страі, у кірунку, які паказаў і вызначыў правадыр.

Задачка з зорачкай

«Правільнаму грамадзяніну» на заклік партыі і ўрада «Будзь гатовы!» належала ўскідваць руку ў салюце і рапартаваць «Заўсёды гатовы!». І каб такі рытуал давесці да аўтаматызму, гэтаму навучалі з дзяцінства. Але не дапамагло. У адрозненне ад сваіх бацькоў, мае аднагодкі (народжаныя ў 1960-я гады), на заклік «Будзь гатовы!» у думках дадавалі «Ганяць катоў».

Гэта, на першы погляд, нявіннае думказлачынства сведчыла пра дэградацыю эксперыменту па фарміраванні «правільнага грамадзяніна».

Бессэнсоўна шукаць прычыны дэградацыі ў інтрыгах імперыялістаў. Дэградацыя ішла ад жыцця, у якім дзяржава рабіла выгляд, што плаціць, а «правільны грамадзянін» у адказ рабіў выгляд, што працуе. Увесь гэты цырк з коньмі на працягу дзесяцігоддзяў суправаджаўся абменам правільнымі словамі.

Вось як яго апісвае навуковы кіраўнік «Левада-Цэнтра» Леў Гудкоў: «Уладам не давяраюць, але пры гэтым дэманструюць ім знешнюю лаяльнасць. На іх спадзяюцца, але аднachасова надзяляюць іх самымі агіднымі якасцямі. Двудумства (выдзелена. — С. Н.) — адзін з найбольш дзейсных механізмаў адаптацыі да рэпрэсіўнай дзяржавы, да ўлады, непадкантрольнай людзям».

Чым скончыўся савецкі варыянт двудумства — добра вядома. Пра яго ўклад у «геапалітычную катастрофу XX стагоддзя» прафесар антрапалогіі ў Каліфарнійскім універсітэце ў Берклі Аляксей Юрчак напісаў кнігу «Гэта было назасёды, пакуль не скончылася». Яе нескладана адшукаць у інтэрнэце — пачытайце, рэкамендую.

Кіравацъ плынню думак, не фільтруючы пры гэтым базар — задачка з зорачкай. Адна справа — фарміраванне «правільнага чалавека» ў прамысловым маштабе, і зусім іншая — адзінкавая вытворчасць «інжынераў чалавечых душ». Урэшце ўсё ўпіраецца ў рэсурсы. Не толькі элітнай нерухомасцю на Блакітным беразе і возеры Кома, але і цёплымі прыбіральнямі ў дамах усіх не забяспечыць. Ніякай прыроднай рэнты для гэтага не хопіць, колькі нафты не пампуй.

Таму ў двудумства дзве складовыя часткі. Для «правільнага чалавека» двудумства — механізм адаптацыі да рэпрэсіўнай дзяржавы, для «інжынераў чалавечых душ» — механізм кіравання рухам думак.

Свежы прыклад. Следчы камітэт Расіі не знайшоў складу злачынства ў публічных закліках журналіста Антона Красоўскага тапіць і паліць украінскіх дзяцей. У той жа час за аналагічны заклік адносна дзяцей расійскіх сілавікоў блогер Уладзіслаў Сініца атрымаў у 2019 годзе пяць гадоў калоніі.

Пра ролю інклюзіі ў росквіце

Нават у вырабаў са сталі, калі яны пастаянна зведваюць нагрузкі, надыходзіць стомленасць, яны псуюцца — ламацца можа нават жалеза. Чаго ж тады чакаць ад прадстаўнікоў роду чалавечага? З дапамогай польска-амерыканскага палітолага Адама Пшэворскага прыгадаем час Перабудовы: «Людзі мелі вострую патрэбу ў нейкай ідэйнай гармоніі: калі іх думкі і словы пастаянна не адпавядалі адно аднаму, то жыццё станавілася невыносным. Таму патрабаванне «праўды» стала, прынамсі, такім жа важным, як і патрабаванне хлеба...».

Аўтарства слогана «Хлеба і відовішчаў!» належыць рымскаму паэту Ювеналу (1–2 стагоддзе нашай эры). З тых часоў попыт ні на хлеб, ні на відовішчы не знізіўся. Аднак жыццё не стаіць на месцы, і па меры хай і павольнага, але няўхільнага задавальнення базавых патрэб, фарміруюцца новыя. Міжнародная статыстыка сведчыць, што ўсё часцей на масавых акцыях пратэсту гучаць не эканамічныя, а палітычныя патрабаванні.

Як тут не згадаць лозунг «Не падаткаабкладанню без прадстаўніцтва», які ўзнік падчас амерыканскай рэвалюцыі (1775–1783 гады) і выказваў адну з асноўных прэтэнзій амерыканскіх каланістаў да Вялікабрытаніі.

Сучаснае лідарства Амерыкі не са столі ўзялося. Яно — прамое следства больш чым 200-гадовага вопыту будаўніцтва інклюзіўных (лац. inclusivus — «уключаны») палітычных інстытутаў.

Ролі інклюзіўных інстытутаў у эканамічным росце прысвечаны адзін з галоўных палітэканамічных бестселераў XXI стагоддзя — кніга эканамістаў Дарона Аджэмоглу і Джэймса Робінсана «Чаму адны краіны багатыя, а іншыя бедныя». У чытачоў «НЧ», у сувязі з набліжэннем Новага года, ёсць магчымасць зрабіць сабе падарунак — знайсці кнігу ў сецівe.

Аўтар жа гэтага артыкула абмяжуецца адной цытатай з прадмовы да бестселера: «Жыхары Егіпта, гэтак жа, як і Туніса (гаворка ідзе пра «Арабскую вясну». — С. Н.), былі ўпэўненыя, што іх эканамічныя цяжкасці тлумачацца перш за ўсё адсутнасцю ў іх палітычных правоў. Калі дэманстранты пачалі вылучаць больш канкрэтныя патрабаванні, то першыя дванаццаць пунктаў аказаліся выключна палітычнымі».

***

Уякасці навагодніх пажаданняў нароўні з традыцыйнымі — здароўя, шчасця і любові — аўтар зычыць суайчыннікам разумення ролі палітычных правоў у культурным і эканамічным росквіце.

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com
Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 16.01.2023 у 15.08
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.